

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli d. 8 Maj 1869, kl. 12 midd.

*Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 2) Utlåtande N:o 8,
i anledning af väckt motion om förening af folkskollärare-,
klockare- och orgelnisttjänster.*

Sedan Andra Kammaren, med anledning af derstädes väckta motioner, beslutat för sin del, att Riksdagen i underdånig skrifvelse må anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes undanrödja det hinder af pastors samtycke, som i nådiga Stadgan den 18 Juni 1842 och Resolutionen den 20 Juli 1794 är lagdt för församlingens frihet att genom vederbörligt kyrkostämmobeslut förena folkskollärare-, klockare- och orgelnistsysslan; så har Första Kammaren, vid föredragning af Andra Kammarens protokollsutdrag med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 20, till Utskottet hänvist frågan för vidare utredning; och får Utskottet, som derjemte emottagit protokollet öfver den vid frågans behandling i Kammaren förda diskussion, härmed afgifva utlåtande.

Uti åberopade Kongl. Resolution den 20 Juli 1794 stadgas: «Orgelnist- och klockaresysslan får icke förenas, utan kyrkoherdens och församlingens gemensamma samtycke, emedan tillökning i klockarens göromål kunde till pastors olägenhet lägga hinder i vägen för klockaren att tjänsten tillbörligen sköta»; och genom Kongl. Kungörelsen den 29 September 1853 har, med ändring af Kongl. Maj:ts nådiga Stadga om folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842, blifvit föreskrifvet, att, med kyrkoherdens och församlingens bifall, lärarebefattning i folkskolan likaledes må kunna förenas med klockaretjänst, men att i sådant fall den, åt hvilken dessa förenade befattningar blifva uppdragna, skall i första rummet egna sin tid och sina krafter åt skollärarekallet, med skyldighet att sjelf aflöna sin medhjelpare i klockaretjänstens bestridande.

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 9 Häft.

Af dessa stadganden synes således, att hvarken orgelnist- och klockaresyssla eller lärarebefattning i folkskolan och klockaretjenst kunna sammanslås på grund af församlingens beslut, utan kyrkoherdens samtycke, i följd hvaraf en inskränkning i församlingens fria beslutanderätt sålunda förefinnes i det vilkor, att en af församlingen önskad förening utaf den ena eller andra af dessa tjänster icke kan komma till stånd med mindre kyrkoherden dertill lemnar sitt samtycke.

Ett sådant förhållande synes likväl icke vara förenligt med den grundsats, som nu mera finnes i allmänhet uttalad i våra kommunalförfattningar och särskildt i Kongl. Maj:ts Förordning om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, deri stadgas att hvarje kyrkoförsamling så i stad som på landet är berättigad att i kyrkostämma öfverlägga och besluta om vården af kyrkans och folkskolans angelägenheter, hvartill obestriddigen lärer höra bestämmandet af de ifrågavarande tjänsternas bestridande hvar för sig eller i förening med hvarandra; hvarförutan erfarenheten visar, att i de församlingar, der orgelnisttjensten varit förenad med klockaretjensten, och fråga uppstått att förena klockaresysslan med skolläraryrket, orgelnisttjensten då ock fått följa med, äfvensom att många församlingar redan finnas, inom hvilka alla dessa tjänster äro förenade, till ömsesidig förmån så väl för tjänsternas innehafvare, som för kommunen. Vid betraktande af de olika göromål, som tillhöra den ena eller andra af dessa befattningar, synes någon olägenhet i allmänhet icke heller förefinnas att förena alla dessa tjänster hos en och samma person, helst i Kongl. Stadgan för skolundervisningen i riket rättighet för skollärare, som tillika innehar klockaresyssla, är lemnad att sköta den sednare genom medhjelpare; hvaremot genom dessa tjänsters förenande icke ringa fördel skulle beredas de församlingar, hvilka åt dess klockare gifva en lön, som uppgår till vida högre belopp, än som enligt gällande föreskrifter lagligen tillkommer skolläraren; Och då frågor om förening af ifrågavarande tjänstebefattningar synas böra behandlas i kyrkostämma, utan annat inflytande derå af kyrkoherden, än det han såsom röstegande i kyrkostämma kan utöfva, så anser Utskottet sig hafva skäl hemställa,

att Första Kammaren ville godkänna Andra Kammarens i denna fråga fattade, här ofvan intagna beslut.

Stockholm den 8 Maj 1869.

På Utskottets vägnar:

E. V. ALMQUIST.